

SKRIV FÖR ATT VINNA EN TÄVLING

KNEPEN SOM FUNKAR

*Bästa listorna
för att hålla koll på
skrivartävlingar och förlag
som utlyser antologier
samt stipendier*

- NOVELLENS FORM
- FÖLJ RECEPTET
- VAR ORIGINELL
- SYMBOLER OCH REKVISITA
- ALLA GODA TING ÄR TRE
- RÄKNA TECKEN ELLER ORD?

Principer för att skriva en vinnarnovell

1. Följ receptet

Om det står i tävlingen att bidraget ska vara nutida realism, är det ingen idé att skicka in en fantasynovell. Läs igenom tävlingsbeskrivningen noga, inklusive deadline och hur manuset ska levereras. Begrunda också antal tecken eller ord och hur du ska använda den yta du har till förfogande. Det är inte ovanligt att novellens längd anges i tecken, något som kan leda till misstag för den som är van vid att tänka i antal ord.

2. Idén och dess utveckling

Idén bär upp hela novellen. Utforska fascinerande fenomen, ovanliga eller extrema situationer, starka känslor under huden och tabuämnen. Hjälptänkarna på traven genom att ställa frågor till dig själv, eller i ett samtal med en skrivande vän:

- Vad är det värsta jag varit med om/som skulle kunna hända min karaktär? Vad är det mest förbjudna jag eller min karaktär skulle kunna göra i en viss situation? Det modigaste? Det mest oväntade? Det mest skrämmande? Vad skulle hända om ...
 - Kan jag gestalta det stora och vidunderliga i det vardagliga? Eller sätta en vanlig person i det stora och vidunderliga? Kan jag ställa min karaktär inför ett dilemma?
- Originalitet består ofta av en kombination av element i historien. Några knep:
- Kombinera med en ny miljö, ett nytt tidevarv eller nya roller i samhället.
 - Forma berättelsen med en saga som modell, eller skriv en saga i verklig ton.
 - Byt kön eller roller för en eller flera karaktärer. Exempel: Kvinna blir man, ett barn får ta hand om sin förälder, låt en annan person bli hjälte.

3. Tema och rekvisita

Ett starkt tema och intresseväckande rekvisita lyfter både noveller och romaner. Eller rekvisita som samtidigt är symboler.

4. Alla goda ting är tre

I både noveller och välskrivna kapitel gör du klokt i att se till att det finns en gnista på första raden som drar in läsaren. Någonstans bortom mitten eller mot slutet finns vanligen novellens största klimax. Slutraderna ska också sitta på plats och lämna en känsla som dröjer sig kvar i läsaren. Tänk dig att det ska gnistra till tre gånger: alldeles i början, bortom mitten och på sista raderna.

5. Språk och stil

Utförandet ska bära upp idén. Trollbind med dina ord, oavsett perspektiv och teknik. Noveller kan vara helt gestaltade, blandade eller mestadels berättande. Alla möjligheter finns. Läs novellen högt tills alla harmonier och dissonanser är på plats.

Novellen: En egen konstform men samma dramaturgiska lagar

Många påstår att det är svårare att lyckas med att skriva en novell, än att författa en roman, men personligen tycker jag att noveller är enklare att hantera. Du har ett begränsat och tydligt format redan från början. Skriver du novell för att delta i en novelltävling är villkoren ännu tydligare och du har sannolikt ett visst tema att arbeta med. Rent tidsmässigt går det dessutom snabbare att skriva en novell. Genom novellskrivande tränar du på att klara av början, mitten och slut, vilket är oundgänglig kunskap för en författare. Ett vanligt fenomen bland författare som vill skriva romaner, är att bli skicklig på att skriva "börjar" utan att någonsin ta sig igenom mitten och slutet. Det är alltså en ypperlig idé att träna upp ditt skrivhantverk genom att skriva just noveller.

Novellens form

Förutom att många tänker sig att en novell är svår att klara av, cirkulerar missuppfattningen att novellen skulle lyda under andra dramaturgiska lagar än en roman. Det stämmer inte. Däremot behöver du bestämma dig för hur du ska använda den begränsade yta du har. En novell är inte att skriva en början och klippa av där du inte får plats för fler ord, utan du ska hinna med följande:

- Väcka läsarens nyfikenhet.
- Utveckla historien.
- Leverera ett slut.

Grovt räknat kan du tänka dig att det finns noveller som nästan fungerar som romaner i miniformat, med längre händelseförlopp och karaktärs- utveckling. August Strindbergs *Ett halvt ark papper* är ett exempel på en sådan novell. Precis som i romanen behöver du skapa en dramaturgi där något blivit annorlunda i slutet jämfört med i början. Novellen ska beröra och vara minnesvärd. Den ska inte kännas som en oavslutad historia eller som ett kapitel ur en roman. Viktigast av allt är kanske att hitta en originell och tankeväckande idé.

När du hittat en idé som känns i solar plexus, gör dig nyfiken, får dig att skratta eller värka, är du på rätt spår.

Kurt Vonneguts principer för att skriva läsvärda noveller ger inspiration än i dag:

1. Använd en fullkomlig främlings tid på ett sådant sätt att han eller hon inte känner att tiden var bortkastad.
2. Ge läsaren minst en karaktär som han eller hon kan bry sig om.
3. Varje karaktär ska vilja ha något, även om det bara är ett glas vatten.
4. Varje mening måste göra en av två saker - avslöja något om karaktären eller föra handlingen framåt.
5. Börja så nära slutet som möjligt.
6. Var en sadist, så att läsaren kan se vad dina karaktärer är gjorda av.
7. Skriv för att behaga bara en person (om du försöker behaga alla kommer din berättelse att få lunginflammation).
8. Ge dina läsare så mycket information som möjligt så tidigt som möjligt (åt helvete med spänning).

Källa: youtube.com/watch?v=nmVclhmvSx8

FORFATTARKURS.SE

NOVELLTÄVLINGAR OCH STIPENDIER

Det kan ge en extra sporre i skrivandet att skicka in en novell eller ett bokmanus till en tävling. På köpet får du en deadline att arbeta mot, vilket kan hjälpa dig att bli klar med arbetet. Får du inte något pris, har du i alla fall skrivit klart en text och du kan dessutom pröva att tävla med den igen. Det finns också stipendier du kan söka - några av dem kräver medlemskap i SFF men andra kan du söka fristående.

Viktigt: En del skrivtävlingar tillåter inte bidrag som tidigare publicerats publikt på Internet, så var försiktig med att lägga ut material du vill tävla med på skrivarsajter. Lösenordsskyddade författarkurser är dock ingen fara.

Skrivsidans utmärkta lista med skrivtävlingar
skrivarsidan.nu/tavlingar/skrivartavlingar.htm

Tidningen Skriva har en novelltävling i varje nummer.
tidningenskriva.se/tavlingar-och-event/

Eva Ulleruds tips om skrivtävlingar
skrivarlyan.ullerud.nu/novelltavlingar-och-skrivartavlingar/

Bokförlag utlyser ofta novelltävlingar, speciellt små förlag men även stora. Håll utkik. Det lönar sig att följa förlagen i sociala medier. Jag brukar även lägga ut tips om novelltävlingar på min Facebooksida:
facebook.com/forfattarkurs

Sök NoK:s stipendium 1 februari - 1 maj varje år

Målen med stipendiet (100.000 kronor) är att bidra till ett mer faktabaserat samhälle. Natur & Kulturs litterära arbetsstipendium ska bidra till att ge författare och översättare en möjlighet till fördjupning och arbetsro och därmed bidra till höjd litterär nivå och större läsoplevelser.

nok.se/priser-stipendier-stod/stipendier/stipendium/

Boktuggs lista över stipendier

boktugg.se/2019/01/24/stipendier-och-fonder-att-soka-for-svenska-forfattare/

ÖVNINGAR

1. VÄSSA EN NOVELL I BLIXTFART

I den här övningen får du vässa en novell eller ett kapitel i blixtfart med hjälp av några principer från dagens lektion. Övningen kan också användas som underlag för ett samtal mellan två eller fler författare som ger varandra bollplank på vad som kan vässas.

a) Idén

Ge din idé några minuters kärlek. Vad är novellens eller kapitlets idé? Till ett kapitel kan det gå lättare om du sätter fingret på dess syfte. Går det att förstärka idén genom att öka en kontrast eller skruva upp en känsla?

b) Symboler eller rekvisita

Finns någon symbol eller rekvisita på plats? Om inte, lägg till en symbol eller rekvisita som förstärker din idé. Ibland kan en metafor eller bildspråk fylla samma syfte.

c) Gnistorna

Gör så många du hinner.

Vässa första 1-3 raderna.

Kontrollera novellens klimax eller kapitlets största klimax/syfte. Behöver det förstärkas?

Vässa sista 1-3 raderna.

2. TUNG, TYNGRE, TYNGST

Eric Witchey är en författare och lärare i kreativt skrivande från Oregon, U.S.A. Hans bästa novelltips är att jobba med tre konfliktlager för att stärka novellens kraft:

a) Den inre konflikten hos karaktären

b) Konflikt mellan karaktärer

c) Konflikt mellan karaktären och miljön (den som oftast glöms bort)

Du kan också skapa konflikter på ytterligare nivåer, till exempel mellan ord och tanke, kroppsspråk och repliker, samt på detaljnivå.

Lycka till med novellen!

Det här materialet tog jag fram till en av mina författarkurser våren 2023. Du får gärna ladda hem materialet eller skriva ut det för eget bruk. Jag hoppas att du ska ha glädje av tipsen och passar på att önska dig en fin dag.

Guiden är copyrightskyddad och får inte spridas utan tillstånd, eller användas till föreläsningar eller i undervisning utan tillstånd. Den får inte heller laddas upp på andra webbsidor än **Forfattarkurs.se**

Välkommen att höra av dig till jorun.moden@gmail.com om du har frågor eller funderingar.

Varma hälsningar
Jorun Modén